

s pregrenko salato. Pri Mongolcih se preživlja dolgo zimo pod milim nebom s pritlikovino in brezovjem, ktero si koplje iz pod snega, in vendar daje pri tako slabi reji dobro, tečno mleko. — Druga izverstnost pri tej živali je njeni gerb na herbtu. Pri boljši reji naraša ta gerb prav visok, in je prav terden. Indijanski velblod ali dvogerbničnik ima dva gerba. Ta žival tedaj ni lepa, pa je toliko koristnejša.

Osel ni samo prav priden in poterpljiv strežnik, temuč je tudi zadovoljen s prepičlo in slabo kermo. Oslica daje dobro, zelo rejno mleko, ktero je ob enem dobro zdravilo pri sušici, za tega voljo je osel še več vreden.

Podobne narave in važnosti je severni jelen, ki živi po vsem severu v naj merzlejših krajih divji in pitoven v obilnih čedah sploh brez hleva in strehe, in več narodov skoro sam preživlja in z vsem preskerbuje. Daje jim obleko in hrano, jim je vozeč, jezdec, nosec, dirja s sanmi po celecu, si skerbí sam za slabo kermo, ktera tam raste, in si po zimi maha izpod snega za glad napraska; pa vkljub preslabemu živežu, se rad odebeli, da ima jeseni, kedar ga naj raji koljejo, po herbtišču in stegnih po 3 do 6 palcev debelo mast in prav tečno meso, okusnejše od navadnega jelenovega. Ona pa daje preizverstno mleko, zelo tečno, gosto in tako zdatno, da ga človek ne more več žlic pojesti. Trohico pretreseno dá koj sirovo maslo, belo ko sneg, in dober sir. Mleko, vkuhano z nekako kislico, je poletu Laponcem, ki ne živé kraj morja, edina jed, kakor je dobrotni jelen sploh njih edino bogastvo.

Spomladi in poletu nadlegujejo to čudovitno stvar neštévilni merčesi tako hudo, da jo je sama rana in medlevica, in po navadi bi je moralo pri slabi kermi v hudi zimi biti berž konec, ali Bog tu drugače obrača, kakor si človek drugod sanja. —

Razlaganje naj bolj navadnih latinskih kratic v cerkveni pratiki.

Učiteljem in cerkvenikom spisal Iv. Cih.

Pp. (papa) papež;

(Konec.)

Parasceve = veliki petek;

Pass. Dom. (passio Domini) = terpljenje Gospodovo;

Pascha = velikanoč; paschalis = velikanočno;

Patroc. (patrocinium) = praznik svetnika (svetnice), farne cerkve;

Pont. (*Pontifex*) = vikši duhoven, škof, veliki škof;
post = po, za;
Pent. (*pentecoste*) = binkošti;
post communio = molitev po mašnem obhajilu;
praesentatio M. (*Mariae*) = Marijino darovanje;
praecedent. *praecedentis* = poprejšnjega praznika;
Praef. (*praefatio*) = molitev pred sanktusom;
prim. (*prima*) = prvi del dneva, ura za molitev;
Ppr. (*proprium*) = posebno, lastno;
Psalm = psalm, duhovne pesmi, odpevanje;
Psalterium = prvi del brevirja, v katerem je naj več kraljevih psalmov;
Pulsantur organae et campanae = orgle in zvonovi naj pojejo;
Purif. M. (*purificatio Mariae*) = svečnica, očiščevanje Marije Device.

Quadr. (*quadragesima*) = postni čas, 40 danski post; *praefatio quadragesimalis* = postni predgovor;
Quat. temp. (*quatuor tempora*) = kvaterni čas;
quotidie = vsaki dan.

R. (*responorium*) = odgovor, kratki odpev;
Resurrectio = vstajenje;
reg. (*regina*) = kraljica;
rex = kralj, *regis* = kraljev;
rogat. (*rogationum feria*) = dan v križevem tednu;
Rorate = zornica, adventna maša;
Rosarii festum = roženkranski praznik;
r. (*ruber*) rudeča (*barva*).

Sabb. (*sabbatum*) = v saboto;
sabbato sancto = veliko saboto;
S. ali Ss. (*sancti ali sanctorum*) = od svetnika ali svetnikov;
Sem., semid. (*semiduplex*) = praznik nižje verste;
sequ. (*sequens*) = sledeče, naslednje;
Vesperae de sequenti = večernice od svetnika naslednjega praznika;
Sequentia = pesem v praznik sv. reš. Telesa, ali o veliki noči, o binkošti po listu;
simpl. (*simplex*) = navadno praznovanje;
sine = brez;
Soc. (*socius, socii*) = tovarš;
Sol. (*solemnis*) = praznično, slovesno;
solus, sola = sam, sama;
Spiritus sanctus = sveti Duh;

supra = zgoraj;

Suffrag. (suffragia) = molitev, v kateri se svetniki na pomoč kličejo.

Tantum = samo;

Te Deum = tebe, Bog (hvalimo)!

Tempus = čas; tempus paschale = velikonočni čas;

Tract. (Tractus) = imé neke kratke molitve po berilu;

Transfiguratio = spremenjenje;

Trinit. (trinitatis) n. pr. festum = praznik presv. Trojice;

praef. de s. Trinitate = predgovor presv. Trojice.

Ultim. (ultimus, ultimum) = zadnji, zadnje;

una = ena sama, n. pr. oratio = molitev;

ut = kakor, vespere ut in primis vesperis = kakor prve večernice;

ut in dominica praecedenti = kakor poprejšnjo nedeljo.

W. (virgo) = Devica;

V. (versus) vers = verstica v pesmi;

vac. (vacat) = manjka t. j. naj se izpusti;

vel = ali;

Velum = ogrinjalo, s katerim je mašnik pri blagoslovu ogrinjen;

Velantur cruce velis violaceis = britke martre (razpela) naj se z višnjevim ogrinjali zakrijejo;

Vesp. (vesper) večernica in I. vesperis (in primis vesperis) = o prvih večernicah, pred praznikom zvečer;

Vespere de sequenti = večernice, ki se molijo ali pojó na dan svetnika, katerega praznik se bo še le prihodnji dan obhajal;

Vid. (vidua) = vdova;

vig. (vigilia) predpraznovanje;

Virg. (virgo, virginis) = devica, device;

Vir. (viridis) = zelena (barva);

viol. (violaceus) = višnjeva (barva);

visitatio B. V. M. = Mariino obiskanje.

Novice.

Iz Koroškega. V Wolfsberg-u na Koroškem so učitelji tega okraja osnovali med seboj družbo, ki se imenuje družba za daljno izobraževanje učiteljev (Lehrer - Fortbildungsverein). Imé že kaže, kaj namerjava ta družba. Osnoval je to družbo marljivi učitelj 4. razreda glavnih šol v Wolfsbergu, g. France Goenitzer, kateri je tudi prednik temu društvu. G. Zill je prednikov namestnik in g. Kaufitsch tajnik. Vsaki mesec se bodo shajali in imeli govore o šolstvu in drugih znanstvenih rečeh.